

Udskriftsdato: 14. december 2025

VEJ nr 10117 af 28/12/2021 (Historisk)

Vejledning om visitation, virksomhedsrettet indsats og job som vejen til uddannelse for uddannelseshjælpsmodtagere

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, j.nr. 21/08886

Senere ændringer til forskriften

VEJ nr 9621 af 13/06/2022

Vejledning om visitation, virksomhedsrettet indsats og job som vejen til uddannelse for uddannelseshjælpsmodtagere

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning
- 2. Det første møde og visitation
 - 2.1. Det første møde med den unge
 - 2.2. Visitation
 - 2.3. Læse-, skrive- og regnetest
- 3. Mål om uddannelse og job
 - 3.1. Uddannelsesmål og delmål om job
- 4. Virksomhedsrettede indsatser
 - 4.1. Ansættelse med løntilskud
 - 4.2. Virksomhedspraktik
 - 4.3. Varighed

1. *Indledning*

Der har vist sig en række udfordringer i indsatsen for unge, hvilket bl.a. er kommet frem i forbindelse med Analyse af beskæftigelsesindsatsen for unge i kontanthjælpssystemet, Marselisborg 2019. Denne vejledning har til formål at rammesætte og forklare reglerne ift. de problemstillinger, som kommunerne oplever.

Vejledningen omhandler visitation af uddannelseshjælpsmodtagere, reglerne for læse-, skrive- og regnetest, job som vejen til uddannelse for uddannelseshjælpsmodtagere og virksomhedsrettede indsatser. Vejledningen henvender sig til medarbejdere og ledere i kommunerne, der arbejder med den del af den kommunale ungeindsats, der vedrører beskæftigelsesindsatsen for uddannelseshjælpsmodtagere.

Uddannelseshjælpsmodtagere er unge under 30 år, som modtager hjælp i kontanthjælpssystemet, og som ikke har gennemført en erhvervsuddannelse, en erhvervsgrunduddannelse (EGU) (egu-sporet på højeste niveau i Forberedende Grunduddannelse, FGU) eller en videregående uddannelse. I praksis betyder det, at den unge højst har grundskolen eller en studiekompetencegivende uddannelse (gymnasial uddannelse) som højst gennemførte uddannelse.

For unge under 25 år skal indsatsen foregå i regi af den kommunale ungeindsats (KUI). KUI koordinerer og varetager opgaver og funktioner på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen for unge under 25 år, hvilket også omfatter jobcentrets opgaver. Kommunen skal sikre, at unge under 25 år kun skal henvende sig ét sted for at få hjælp i kommunen, uanset hvilken offentlig hjælp der er behov for. Indsatsen over for unge under 30 år uden uddannelse kan, uanset hvilken ydelse de modtager, efter kommunens beslutning varetages af en særskilt enhed. Den særskilte enhed kan etableres som en tværgående ungeforvaltning.

I vejledningen henvises til lov nr. 548 af 7. maj 2019 om en aktiv beskæftigelsesindsats med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 2006 af 11. december 2020 om en aktiv beskæftigelsesindsats med senere ændringer.

Vejledningen erstatter vejledning nr. 9203 af 23. marts 2021 om visitation, virksomhedsrettet indsats og job som vejen til uddannelse for uddannelseshjælpsmodtagere.

Mange af oplysningerne i denne vejledning fremgår også af

Guiden ”Den gode ungeindsats i jobcentrerne” 2017. Se www.star.dk
Juridiske vejledninger, der vedrører indsatsen for uddannelseshjælpsmodtagere, herunder:
- Vejledning nr. 10084 af 29. november 2019 om lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
- Vejledning nr. 10071 af 25. november 2019 om mentorordningen i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
- Vejledning nr. 10075 af 25. november 2019 om løntilskud

2. Det første møde og visitationen

Unge, der søger uddannelseshjælp, skal have en individuel og uddannelsesrettet indsats. Målet er, at den unge hurtigst muligt skal i gang med en uddannelse, som den unge kan gennemføre på almindelige vilkår. En uddannelse giver et godt grundlag for en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

2.1. Det første møde med den unge

Alle unge, der søger om uddannelseshjælp, kan få en indsats, allerede mens ansøgningen om uddannelseshjælp behandles. Unge, der har færdiggjort gymnasiet, og som har et klart og realistisk uddannelsesønske, har i mange tilfælde alene brug for vejledning om mulighederne for at komme videre i uddannelse eller job, og de har ikke gavn af et kommunalt regi. Derfor skal kommunen vurdere om unge, der anmoder om uddannelseshjælp, med den rette vejledning selv kan finde vej til ordinært job og selvforsørgelse, indtil de påbegynder en uddannelse. For unge, der har behov for en indsats fra kommunen på deres vej til uddannelse, er den første henvendelse afsættet for, at den rette indsats igangsættes hurtigst muligt.

Når en ung henvender sig til kommunen for at få hjælp til forsørgelse, anbefales det, at der foretages en screening, inden den konkrete ansøgning om uddannelseshjælp behandles. For unge under 25 år tages der udgangspunkt i den unges uddannelsesplan. Derudover kan der for alle unge under 30 år tages udgangspunkt i det forberedelsesskema, som ligger på Jobnet.

Screeningen bør:

- a) baseres på centrale objektive og subjektive oplysninger om den unge
- b) involvere den unge og
- c) være transparent for den unge.

Analyser og forskning har vist, at der eksisterer en række centrale karakteristika om den unge, som er vigtige at kende til, fordi de har betydning for den unges vej mod uddannelse og job. Medarbejdere, som tager imod de unge, bør derfor kende de centrale karakteristika og vide, hvilken betydning de har for den unges vej mod uddannelse og job.

Centrale karakteristika om den unge, der er vigtige at kende til i screeningen

<i>Objektive oplysninger</i>	<i>Kvalitative oplysninger fra den unge</i>
Beskæftigelseshistorik <i>Hvorfor:</i> Tidligere tilknytning til arbejdsmarkedet styrker sandsynligheden for uddannelse og job.	Den unges uddannelses- eller jobmål <i>Hvorfor:</i> Den unges egne mål skal fra start sætte retning for dialogen. Det øger sandsynligheden for at nå målet om uddannelse

Højest gennemførte uddannelse	og job.
<i>Hvorfor:</i> Gennemført gymnasium eller anden studiekompetencegivende uddannelse efter grundskolen styrker sandsynligheden for uddannelse og job. Karakter fra 9. klasses afgangseksamen <i>Hvorfor:</i> Manglende afgangskarakterer fra grundskolen eller 10. klasse udgør en betydelig risikofaktor ift. den videre vej mod uddannelse og job. Ydelseshistorik (fra 18 år) <i>Hvorfor:</i> Tidligere offentlig forsørgelse, særligt som 18/19 årig, udgør en betydelig risikofaktor ift. den videre vej mod uddannelse og job. Børn eller andet forsørgeransvar <i>Hvorfor:</i> Hvis den unge har børn, kan der typisk være brug for særlig koordinering, hvilket der skal tages højde for i tilrettelæggelsen af indsatsen.	Den unges tro på sig selv <i>Hvorfor:</i> Den unges tro på sig selv eller mangel på samme har betydning for vejen mod uddannelse eller job. Om den unge har et relevant netværk <i>Hvorfor:</i> Et godt netværk styrker muligheden for uddannelse eller job. Den unges selv vurderede helbred <i>Hvorfor:</i> Den unges eget selv vurderede helbred har betydning for vejen mod uddannelse eller job. Den unges egen vurdering af, om der er særlige barrierer for at komme videre i uddannelse eller job <i>Hvorfor:</i> Når der arbejdes med de barrierer, den unge selv peger på, øges chancerne for progression.

Kilder: VIVE (2020), CeFU (2016), Deloitte (2017), KORA (2017), Væksthuset (2017)

2.2. Visitation

Visitationen påbegyndes ved den første samtale i kontaktføreløbet, som finder sted senest en uge fra første henvendelse til kommunen om hjælp. Første samtale er en visitationssamtale. Det første møde, hvor den unge henvender sig for at få hjælp, kan kombineres med den første samtale i kontaktføreløbet.

Alle unge skal mødes som uddannelsesparate og med en klar forventning om, at vedkommende kan gennemføre en uddannelse. Kommunen og den unge skal have et fælles mål om, at den unge skal have en uddannelse, hvilket skal afspejle sig i dialogen mellem den unge og kommunen.

Indsatsen i visitationsperioden skal sammen med resultatet af en læse-, skrive- og regnetest og screeningen give kommunen et grundlag for vurderingen af, om den unge er uddannelsesparat eller aktivitetsparat, og herunder lægge en plan for indsatsen. Visitationen skal baseres på en samlet og konkret vurdering af den enkelte unges ressourcer, kompetencer og udviklingsmuligheder med henblik på at give den unge den rette indsats til at kunne påbegynde og gennemføre en realistisk studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse hurtigst muligt. Den hurtigste vej til at gennemføre en uddannelse går for nogle unge gennem

et virksomhedsrettet forløb og ordinært job, fordi de på den måde bliver motiveret og afklaret i forhold til deres uddannelsesvalg.

Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats

§ 4. Stk. 3. En person er uddannelsesparat efter § 1, nr. 4, hvis personen vurderes - med den rette støtte og aktive indsats - at kunne påbegynde en uddannelse inden for ca. et år og gennemføre denne uddannelse på ordinære vilkår. Vurderes personen ikke at have nogen barrierer, og dermed ikke at have behov for støtte og hjælp i forhold til at starte på en uddannelse, som

personen kan gennemføre på almindelige vilkår, er personen åbenlyst uddannelsesparat.

Stk. 4. En person er aktivitetsparat efter § 1, nr. 5, hvis personen vurderes at have problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter og dermed har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end ca. et år, inden personen kan påbegynde en uddannelse og gennemføre denne på almindelige vilkår.

Stk. 5. Sker der væsentlige ændringer i personens forhold, eller fremkommer der nye oplysninger, der kan have betydning for vurderingen efter stk. 1-4, foretages der en ny vurdering.

§ 6. Vurderingen af, om en person er åbenlyst uddannelsesparat efter § 4, stk. 3, 2. pkt., finder sted ved den første samtale efter § 31, stk. 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Stk. 2. I helt særlige tilfælde kan jobcenteret ved den første samtale vurdere, at en person har så svære sociale og/eller helbredsmæssige udfordringer, at personen er aktivitetsparat efter § 4, stk. 4.

Stk. 3. En person, der ikke ved den første samtale vurderes åbenlyst uddannelsesparat eller aktivitetsparat, er uddannelsesparat efter § 4, stk. 3, 1. pkt., de første tre måneder fra første henvendelse til kommunen om hjælp. Ved udløbet af de første tre måneder visiteres personen

endeligt som uddannelses- eller aktivitetsparat.

En ung skal visiteres åbenlyst uddannelsesparat, hvis kommunen vurderer, at den unge ikke har problemer ud over, at personen ikke er i job eller uddannelse. I mange tilfælde vil det være unge, som har bestået folkeskolens afgangseksamen eller en gymnasial uddannelse.

En ung skal visiteres som uddannelsesparat, hvis kommunen vurderer, at vedkommende med den rette støtte og aktive indsats, vil kunne påbegynde en uddannelse inden for ca. et år og gennemføre denne uddannelse på ordinære vilkår.

Manglende dansk kundskaber vil ikke i sig selv kunne medføre, at den unge skal anses for ikke at være uddannelsesparat. Såfremt dansk kundskaber er en udfordring, vil den unges basale færdigheder kunne forbedres f.eks. ved deltagelse i et opkvalificerende kursus eller et tilbud på en virksomhed.

En ung skal visiteres som aktivitetsparat, hvis kommunen på baggrund af den grundige visitation efter tre måneder vurderer, at den unge ikke er uddannelsesparat, fordi vedkommende har problemer af faglig, social- eller helbredsmæssig karakter, der betyder, at vedkommende har behov for støtte og hjælp i længere tid end ca. et år, inden en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse kan påbegyndes.

Ved udløbet af tre måneder fra første henvendelse til kommunen om hjælp vurderes det endeligt, om den unge skal visiteres som uddannelses- eller aktivitetsparat. Har den unge f.eks. rettet henvendelse til kommunen om hjælp den 3. august 2019, skal visitationen således færdiggøres den 3. november 2019.

Der er to undtagelser til reglen om, at den unge visiteres endeligt som uddannelses- eller aktivitetsparat ved udløbet af tre måneder efter første henvendelse til kommunen om hjælp:

- Den unge kan blive vurderet åbenlyst uddannelsesparat ved den første samtale, som finder sted senest en uge fra første henvendelse til kommunen om hjælp. Den unge kan ikke blive vurderet åbenlyst uddannelsesparat ved andre lejligheder. Den grundige afdækning af den unges ressourcer og uddannelsespotentialer skal for denne målgruppe færdiggøres ved den første samtale.
- I helt særlige tilfælde kan kommunen ved den første samtale vurdere, at den unge har så svære sociale og/eller helbredsmæssige udfordringer, at personen er aktivitetsparat. Det drejer sig om tilfælde, hvor den unge har særlige komplekse udfordringer og barrierer. Det vil kun være i få tilfælde, at kommunen skal anvende muligheden for at vurdere den unge aktivitetsparat ved den første samtale.

Der skal ske fornyet visitation, hvis der sker væsentlige ændringer i den unges forhold, eller hvis der fremkommer nye oplysninger, der kan have betydning for vurderingen. Det er ikke i sig selv en væsentlig ændring, hvis det undervejs i forløbet viser sig, at en uddannelsesparat ikke er overgået til uddannelse inden for et år.

Principafgørelser fra Ankestyrelsen

Ankestyrelsen fastslår i principafgørelse 50-14, at oplysninger, som den unge kommer med, der kan have betydning for indplaceringen, skal undersøges nærmere, inden der foretages indplacering. Det kan endvidere af principafgørelsen udledes, at sagen skal være oplyst på en sådan måde, at det er muligt at tage stilling til, om den unge har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end ca. et år, før uddannelse kan påbegyndes og gennemføres, før der foretages endelig visitation som enten uddannelsesparat eller aktivitetsparat. Det er kommunen, der har ansvaret for, at sagen er oplyst i tilstrækkeligt omfang.

Der skal ikke påbegyndes et nyt visitationsforløb, når en ung, der er færdigvisiteret i en kommune, flytter til en anden kommune. Se Ankestyrelsens principafgørelse 86-15.

2.3 Læse-, skrive- og regnetest

Uddannelseshjælpsmodtagere, der ikke har en ungdomsuddannelse, skal læse-, skrive- og regnetestes senest efter en sammenhængende periode på en måned fra første henvendelse til kommunen om hjælp. Øvrige uddannelseshjælpsmodtagere har ret til en læse-, skrive- og regnetest, medmindre kommunen vurderer, at der åbenlyst ikke er et behov. Vurderingen foretages som led i visitationen.

Testresultatet vil have en gyldighed på 2 år. Kommunen og den unge vil i testresultatets gyldighedsperiode ikke være forpligtet til at gennemføre en ny læse-, skrive- og regnetest. Dog vil den unge fortsat have ret til at få foretaget en ny test, ligesom kommunen vil kunne kræve, at den unge gennemfører en test, hvis de vurderer, at der er et behov.

Kommunen skal være opmærksom på, at unge, som deltager i en STU-uddannelse, er undtaget fra kravet om at blive testet. Når en ung har gennemført en STU-uddannelse sidestilles vedkommende med unge, der har gennemført en ordinær ungdomsuddannelse. Unge, der har gennemført en STU-uddannelse, har derfor ret til at blive testet, hvis de ønsker det, og vil kun være forpligtet til at få foretaget en test, hvis kommunen vurderer, at der er et behov.

Uddannelseshjælpsmodtagere har ret til et kursus i umiddelbar forlængelse af, at testen har vist et behov for læse-, skrive- eller regnekurser. Et sådant kursus kan træde i stedet for et tilbud eller gives parallelt med et andet tilbud.

Gennemførelsen af test og kurser skal registreres via de kommunale fagsystemer i den unges Min Plan. Dette fremgår af bekendtgørelse om det fælles it-baserede datagrundlag og det statistiske datavarehus på beskæftigelsesområdet.

3. Mål om uddannelse og job

3.1. Uddannelsesmål og delmål om job

Alle uddannelseshjælpsmodtagere skal have et uddannelsesmål, som skal anvendes til at sætte retning for den indsats, de modtager i den del af den kommunale ungeindsats, der vedrører beskæftigelsesindsatsen. Den unge skal inden for en konkret fastsat frist komme med forslag til én eller flere studie- eller

erhvervskompetencegivende uddannelser, som det er realistisk for den unge at søge optagelse på og gennemføre. Det vil variere fra ung til ung, hvor konkret uddannelsesmålet skal være fra starten.

For mange unge kan der inden for en relativt kort tidshorisont sættes en klar retning for deres uddannelsesønsker, som de kan arbejde henimod. Andre unge har behov for at trykprøve deres uddannelsesmål, fx ved at få snusepraktikker eller brobygningsforløb. Når den unge skal have defineret sit uddannelsesmål, kan der med fordel tages udgangspunkt i arbejdet med den unges CV, fordi den unge her har en god mulighed for at overveje både kompetencer, erfaringer og ønsker mod uddannelse eller job.

Der er også unge, som enten ikke ønsker uddannelse, eller som kun har helt overordnede ønsker, fx at "arbejde med mennesker" eller "det skal være udendørs". For denne gruppe arbejdes der med det overordnede område eller retning, som registreres i Min Plan. Dette skal sikre, at den unge får en sammenhængende indsats, som peger frem mod et endeligt uddannelsesmål, og som understøtter, at den unge hurtigst muligt kommer i uddannelse. Når den unges uddannelsesmål er konkretiseret, skal det med det samme registreres i Min Plan¹). Den hurtigste vej til uddannelse kan for nogle af disse unge gå via et ordinært job, og for dem kan det være relevant med et jobmål på vejen til uddannelse.

Jobmål på vejen til uddannelse er alene for unge, der selv ønsker det. Kommunen kan arbejde med jobmål, hvis kommunen vurderer, at den unge bliver mere motiveret og afklaret af at komme ud på en virksomhed med kollegaer og arbejdsopgaver. Det skal aftales konkret med den enkelte unge, hvordan et ordinært job kan bidrage til, at den unge på længere sigt påbegynder og gennemfører en uddannelse.

Målgrupper for hvem jobmål kan være vejen til uddannelse

Unge der har svært ved at se sig selv i uddannelse

Mål om job kan være relevant for unge, som har svært ved at se sig selv i uddannelse, men som er motiveret for at få et arbejde og tjene deres egne penge. Det vil eksempelvis være unge, som har haft det svært i skolen både fagligt og socialt, og som har oplevet mange nederlag i forbindelse med deres skolegang. Denne gruppe af unge vil ofte have et lavt gennemsnit eller har ikke gennemført folkeskolens afgangseksamen. En del af disse unge kan derimod have gode praktiske kompetencer, som de kan trække på i et job. Jobbet kan for denne målgruppe være vejen til at finde lysten og troen på, at de kan gennemføre en uddannelse.

Unge med problemstillinger der gør det svært at gennemføre en uddannelse

Mål om job kan være relevant for unge, der har en række mislykkede uddannelsesforsøg

bag sig, eller som mangler selvtillid og tro på egne evner til at kunne gennemføre en uddannelse. Fælles er, at kommunen vurderer, at den unge vil have større gavn af at få nogle konkrete erfaringer på det ordinære arbejdsmarked, og at det øger sandsynligheden for, at den unge gennemfører en uddannelse på længere sigt. Der kan være tale om unge, som gerne vil tage en uddannelse, men som har sociale problemstillinger, som gør, at de har svært ved at motivere sig selv, og som betyder, at deres overskud i hverdagen og overskud til at lære svinger meget.

Unge med meget overordnede uddannelsesønsker

Mål om job kan også være relevant for unge, som har meget svært ved at fastsætte en retning, som de ønsker at uddanne sig eller arbejde inden for. Mange unge i denne gruppe kan have det svært med de mange forventninger, der stilles til dem, og de bevæger sig måske ind og

ud mellem skoleforløb, midlertidige jobs og uddannelseshjælp. De fleste har ressourcer og kompetencer til at gennemføre en uddannelse på sigt, men har brug for at blive afklaret og finde den rette motivation.

Et delmål om job har ingen betydning for den unges rådighed, og den unge kan derfor ikke sanktioneres for ikke at søge konkrete jobs eller tage imod henvist arbejde. Det er alene åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere, der har pligt til at stå til rådighed for henvist arbejde, og som selv aktivt skal søge jobs, og som kan sanktioneres for undladelse heraf.

Arbejdet med uddannelsesplanen/Min Plan

Alle unge under 25 år, der hører under den kommunale ungeindsats (KUI), skal have en uddannelsesplan. Uddannelsesplanen består blandt andet af oplysninger om den unges uddannelseshistorik, uddannelsesønsker m.v. Uddannelsesplanen skal revideres efter behov og er den gennemgående plan frem til, at den unge har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse eller er fyldt 25 år.

Uddannelsesplanen skal understøtte en tværgående og sammenhængende indsats, så den unge oplever, at der arbejdes med samme målsætninger på både kort og langt sigt på tværs af kommunale enheder, hvor Min Plan på Jobnet specifikt knytter sig til indsatsen i den del af den kommunale ungeindsats, der vedrører beskæftigelsesindsatsen.

Min Plan giver et overblik over aftaler, tilbud m.v. i beskæftigelsesindsatsen. Den unges uddannelsesmål og eventuelle delmål om job skal fremgå af Min Plan.

Den enkelte kommune kan vælge at lade den unges uddannelsesplan indgå i 'Min Plan' i den periode den unge er tilknyttet den del af den kommunale ungeindsats, der vedrører

beskæftigelsesindsatsen. Kravene til indholdet i uddannelsesplanen ændres dog ikke som følge heraf. Det betyder, at relevante oplysninger fra forløbet i den del af den kommunale ungeindsats, der vedrører beskæftigelsesindsatsen, skal fremgå af den unges uddannelsesplan, når sagen i jobcentret lukkes.

4. Virksomhedsrettede indsatser

Virksomhedsrettede indsatser har generelt en positiv beskæftigelseseffekt på tværs af forskellige grupper af borgere i udkanten af arbejdsmarkedet. Det gælder også de unge. Erfaringer fra evalueringer og analyser viser, at det er på ordinære uddannelsesinstitutioner eller virksomheder, at unge bliver afklarede og motiverede til at komme i uddannelse, bl.a. fordi de der kan spejle sig i andre unge, der har fået fodfæste på en uddannelse eller i et job.

4.1. Løntilskud

Tilbud om ansættelse med løntilskud til uddannelsesparate og aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere kan understøtte den unges vej mod uddannelse eller job. Det gælder i særlig grad for unge, der har jobmål som delmål. For uddannelseshjælpsmodtagere kan et tilbud om løntilskud f.eks. pege frem mod en læreplads.

Uddannelsesparate og aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere, der ikke har en gymnasial uddannelse, kan få tilbud om ansættelse med løntilskud fra første ledighedsdag, forudsat at reglerne herom i øvrigt er opfyldt, og at det konkret vurderes at være det rette tilbud for den unge.

Uddannelsesparate og aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere, der ikke har en gymnasial uddannelse, har ret til tilbud om ansættelse med løntilskud hos en arbejdsgiver, som de selv har fundet, forudsat at reglerne herom i øvrigt er opfyldt. Det betyder, at kommunen alene skal påse, at betingelserne i øvrigt er opfyldt, herunder formålsbestemmelsen, merbeskæftigelseskravet og rimelighedskravet. Hvis betingelserne ikke er opfyldt, vil kommunen kunne afslå at give tilbud om selvfundne ansættelse med løntilskud.

Åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere kan ikke få tilbud om ansættelse med løntilskud og har ikke ret til selvfundne ansættelse med løntilskud. For uddannelsesparate er der en varighedsbegrænsning på 6 måneder for tilbud om ansættelse med løntilskud hos private og 4 måneder hos offentlige arbejdsgivere. For aktivitetsparate er varighedsbegrænsningen 6 måneder, og der er mulighed for forlængelse på op til 6 måneder efter en konkret vurdering, dvs. 12 måneder i alt.

4.2. Virksomhedspraktik

Tilbud om virksomhedspraktik kan hjælpe med at konsolidere et uddannelsesmål for uddannelsesparate og aktivitetsparate unge.

Et tilbud om virksomhedspraktik med sigte på efterfølgende uddannelse, kan bl.a. anvendes til at træne og afklare den unges uddannelseskompetencer, herunder styrke den unges kompetencer af faglig, social eller sproglig karakter og vil for nogle kunne føre til studiejob eller læreplads. Virksomhedspraktikken kan ligeledes bidrage til, at den unge får større viden om, hvad det vil sige at være en del af en arbejdsplads. Praktikforløb bidrager herudover til, at den unge får relevante erfaringer på sit cv, som bl.a. kan bruges til at opnå ordinær beskæftigelse.

Ved indgåelse af en aftale om virksomhedspraktik skal formålet med praktikken aftales med den unge, virksomheden og kommunen. Det indebærer, at det skal aftales på forhånd, hvad det præcise formål med praktikken er, jf. boks nedenfor. Det skal være meget klart, hvad der skal opnås, og det skal skrives ind i aftalen.

Det er et generelt krav, at et praktikforløb så vidt muligt skal kombineres med eller efterfølges af timer, hvor personen ansættes ordinært som lønmodtager, enten hos samme eller anden arbejdsgiver. Dette har

ikke mindst betydning for unge, som kan have behov for en periode med ordinært arbejde for at komme nærmere et uddannelsesmål.

Både uddannelsesparate og aktivitetsparate unge – bortset fra åbenlyst uddannelsesparate - har ret til tilbud om virksomhedspraktik, som de selv har fundet, forudsat at betingelserne i øvrigt er opfyldt. Det vil sige, at kommunen alene skal påse, at betingelserne i øvrigt er opfyldt, herunder formålsbestemmelsen for virksomhedspraktik og rimelighedskravet. Hvis f.eks. formålet om, at tilbuddet om virksomhedspraktik skal bringe den unge tættere på sit uddannelsesmål ikke er opfyldt, vil kommunen kunne afslå at give tilbud om selvfinden virksomhedspraktik.

Overvejelser i forbindelse med etablering af virksomhedspraktik

Forud for etablering af en virksomhedspraktik skal der være en klar aftale om, hvilket af de tre nedenstående formål praktikken primært skal opfylde:

1. *Opnå løntimer*

Praktikken tilrettelægges med henblik på at udvikle borgerens kompetencer i forhold til uddannelse og med henblik på, at praktikken direkte kan føre til timer, hvor borgeren ansættes og får løn på virksomheden. De lønnede timer kan etableres sideløbende med

praktikken i en anden arbejdsfunktion eller i forlængelse af praktikforløbet.

2. *Træning af uddannelsesmålskompetencer*

Praktikken tilrettelægges med udgangspunkt i borgerens uddannelsesmål og bidrager til, at borgeren får »noget på cv'et«, der er relevant for borgerens uddannelsesmål.

3. *Afklaring af uddannelsesmål*

Praktikken tilrettelægges med henblik på, at borgeren får afklaret sit uddannelsesmål. Praktikken består af typiske opgaver inden for jobområdet.

For unge, som har et jobmål på vejen til uddannelse, vil en praktik derudover bidrage til at konkretisere den unges jobmål, ligesom den unge kan opnå kompetencer, som kan føre til, at den unge når sit mål om ordinær ansættelse.

Forud for etableringen af en virksomhedspraktik bør det herudover overvejes:

1. Hvilke virksomheder i lokalområdet kan understøtte formålet med praktikken?
2. Hvilke opgaver og kompetencer skal den unge træne, og er der nogle opgaver, den unge viser særlig interesse for at arbejde med?
3. Hvad er tidsperspektivet for praktikken?
4. Er der behov for særlig støtte for at kunne gennemføre praktikken, fx mentorstøtte?
5. Er der behov for hjælp til at tilrettelægge praktikken, så den kan foregå parallelt med øvrige indsatser?

Uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere

Et tilbud om virksomhedspraktik kan have en varighed på op til 4 uger for uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere.

Uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere forventes at kunne være klar til at påbegynde en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse inden for ca. 1 år, hvilket giver mulighed for at arbejde med konkretisering af uddannelsesmål samt motivation og progression mod uddannelse.

I særlige tilfælde kan der efter en konkret vurdering gives flere forskellige praktikforløb efter hinanden, forudsat at der er et helt konkret behov herfor for denne målgruppe, som ofte kun har få arbejdsmarkeds- erfaringer at trække på.

Det kan eksempelvis dreje sig om et nyt forløb på den samme virksomhed inden for en anden arbejdsfunktion eller et nyt forløb på en anden virksomhed inden for lignende arbejdsfunktioner. Etableres der flere praktikker efter hinanden, skal det være tydeligt i beskrivelsen af indholdet, hvordan de enkelte forløb adskiller sig fra hinanden. Flere praktikforløb efter hinanden kan f.eks. være relevant for at konkretisere et uddannelsesmål eller for at give mulighed for at arbejde med den unges progression frem mod uddannelsesstart.

Nye praktikforløb forudsætter, at et af følgende kriterier er opfyldt:

- a) der er et nyt formål med praktikken, og indholdet og arbejdsfunktionerne i praktikken tilpasses det nye formål,
- b) den unge afprøver nye arbejdsfunktioner på den samme virksomhed eller
- c) der etableres et nyt praktikforløb på en anden virksomhed inden for lignende arbejdsfunktioner.

Eksempler med flere praktikker i efter hinanden

A) En ung er i praktik i et køkken for at hjælpe med afrydning og opvask med det formål at afklare sit uddannelsesmål og finde ud af, om han/hun kan trives på en arbejdsplads med en travl hverdag og mange kollegaer. Den unge finder sammen med praktikstedet frem til, at det kan være relevant at etablere et nyt praktikforløb med det formål, at den unge opnår specifikke kompetencer, der er relevante for uddannelsesmålet. I det nye praktikforløb skal den unge hjælpe med tilberedning af mad. Der er et nyt formål med praktikken og indholdet i praktikken er tilpasset det nye formål.

B) En ung i et praktikforløb går fra at arbejde med varehåndtering på et butikslager til et nyt praktikforløb i samme virksomhed, hvor den unge arbejder med kundebetjening, fordi det vurderes at være vigtigt i forhold til den unges afklaring af og motivation for uddannelse inden for butiksområdet. Der er et nyt indhold og arbejdsfunktion i praktikken.

Ved oprettelse af ansøgning om virksomhedspraktik i VITAS kan virksomheden genanvende en eksisterende ansøgning som kladde til den nye ansøgning. På den måde skal alle felterne i en ny ansøgning ikke indtastes forfra, men kan i stedet justeres de steder, hvor der er behov.

Aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere

For aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere kan virksomhedspraktikken have en varighed på op til 13 uger, og kan efter en konkret vurdering forlænges op til 26 uger.

Har personen hen mod udgangen af perioden på 26 uger ud fra en konkret vurdering et helt særligt behov for en længere periode, kan perioden forlænges yderligere med op til 13 uger ad gangen. Ved forlængelse af virksomhedspraktikken bør formålet og indholdet i praktikken altid genovervejes, således at det understøtter den unges progression mod uddannelse og job.

Åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere

Åbenlyst uddannelsesparate skal som udgangspunkt ikke tilbydes virksomhedspraktik, men stå til rådighed for job og i videst muligt omfang forsørge sig selv frem til studiestart, da de ikke har barrierer i forhold til at kunne starte på en uddannelse. Åbenlyst uddannelsesparate unge, der ønsker at søge uddannelseshjælp, skal som udgangspunkt i nytteindsats med det samme. For åbenlyst uddannelsesparate, der undtagelsesvist får tilbud om virksomhedspraktik, kan praktikken have en varighed på op til 4 uger.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, den 28. december 2021

ANDERS TERP BEKHØJ

/ Anne Marie Jensen